

Rijkswaterstaat
Ministerie van Infrastructuur en Milieu

Terugkoppeling marktconsultatie op 10 mei 2017

Kribverlaging Pannerdensch
Kanaal

Terugkoppeling input marktconsultatie 10 mei 2017

- Is opgenomen in de huidige contractstrategie
- Wordt mogelijk opgenomen in de huidige contractstrategie
- Is geen ruimte voor binnen de contractstrategie, omdat...

In de subgroep op het thema Duurzaamheid kwamen als suggesties naar voren:

- Wees flexibel met regelgeving. Bijvoorbeeld: regels uit de rockmanual kunnen er toe leiden dat materialen uit het huidige werk onterecht niet kunnen worden hergebruikt (bewezen sterkte). → Als gevolg van vroege marktbenadering zijn er nog geen richtlijnen vastgesteld op het moment van contractering.
- Maak de duurzaamheidsdoelstelling van het project en aanbestedende organisatie zo concreet mogelijk. → Wordt naar gestreefd.
- Laat aannemers in hun aanbieding een CO2 footprint opstellen o.b.v. hun uitvoeringsplan. → Wordt over nagedacht bij het uitwerken van het contract en hangt af van het ambitieniveau ten aanzien van duurzaamheid.

In de subgroep op het thema Duurzaamheid kwamen als suggesties naar voren:

- Stimuleer hergebruik van materialen zo hoog mogelijk in de bouwketen, voorkom het (tijdelijk) storten van materialen.
 - Neem dit op in de EMVI criteria → **Nog niet zeker of dit een specifieke doelstelling wordt van het project.**
 - Sta toe dat er flexibeler mag worden omgaan met secundair materiaal → **vrijheid wordt geboden door vroege marktbenadering.**
 - Voorkom vermenging van grondlagen en andere grondstoffen, schrijf dit voor in contract → **vrijheid wordt geboden door vroege marktbenadering.**
 - Projectfasering: laat ruimte in de planning om de aannemer de uitvoering te kunnen laten faseren om zo de afzet van vrijkomende materialen op de markt te optimaliseren, projecten op elkaar te kunnen afstemmen en circulaire grondstoffen stromen te realiseren. → **Hier wordt naar gekeken, voor zover daar ruimte is in de projectdoelstellingen. Dit is echter lastig te realiseren aangezien het een hoogwaterveiligheidsdoelstellingen betreft.**

In de subgroep op het thema Duurzaamheid kwamen als suggesties naar voren:

- Laat aannemers aantonen hoe vrijkomende grondstoffen elders worden toegepast.
→ Nog niet zeker of dit een specifieke doelstelling wordt van het project.
- Schrijf gebruik van duurzaam materieel voor (b.v. hybride kranen, vrachtwagens en schepen op CNG). → Wordt niet overgenomen, er wordt juist zo min mogelijk voorgeschreven. Gebeurt mogelijk via doelstellingen in het contract en EMVI-criteria.
- Houdt in je uitvraag rekening met duurzaam en eerlijk ondernemerschap (vooral MKB) voorkom dat de uitvraag uitbuiting van ketenpartners en onderaannemers van de hoofdaannemer in de hand werkt. → hier wordt naar gestreefd door eerlijke prijsvorming (voorkomen perverse prikkels), mogelijk doelstellingen in het contract en mogelijk EMVI-criteria.

In de subgroep op het thema Duurzaamheid kwamen als suggesties naar voren:

- Voorkom dat aannemers bij inschrijving gaan gokken op de toepasbaarheid van vrijkomend materiaal. Partijen die uitgaan van onrealistische hoeveelheden vrij toepasbare grond kunnen de raming enorm drukken, maar zullen in de praktijk niet in staat zijn de grondstoffen duurzaam toe te passen. Partijen die wel een realistische inschatting hebben gemaakt en goed hebben nagedacht over de toepassing worden anders ten onrechte uit de markt geprezen. → **prijsvorming van realisatiefase vindt na planuitwerking plaats.**
 - Een oplossing voor bovenstaand probleem zou kunnen zijn: het benoemen van eenheidsprijzen voor verschillende kwaliteitsklassen vrijkomende materialen. → **maatregel wordt eventueel meegenomen in de prijsvorming van realisatie.**
- Projectfasering: inbouwen van leer- en evaluatiemomenten om de duurzame uitvoering in het vervolg te optimaliseren. → **Wordt over nagedacht bij het uitwerken van het contract en hangt af van het ambitieniveau ten aanzien van duurzaamheid.**

In de subgroep op het thema MKB kwamen als suggesties naar voren:

- Neem als overheid je verantwoordelijkheid in de aanbesteding om ook het MKB de kans te bieden als hoofdaannemer. De aard van het werk is daar naar, het is technisch niet al te complex en daarbij is het qua omvang een werk waar het MKB goed mee uit de voeten kan. → **Wordt meegenomen in de uitwerking, echter betreft het een afweging tussen meerdere factoren (waaronder de geschikte partij krijgen).**
- Om serieuze deelname van het MKB in de aanbesteding mogelijk te maken helpt het om de aan te leveren referenties te mogen splitsen m.b.t. ontwerp en uitvoering. Het is wenselijk om de geldigheidstermijn van referenties niet te kort te kiezen, zodat ook het MKB mogelijkheden heeft (waar per jaar relatief minder projecten voorbij komen dan bij grotere aannemers) → **Aanbestedingswet (GP) schrijft een maximale periode van 5 jaar voor, is RWS beleid en zullen we ons aan houden. Bij het opstellen van selectie-eisen wordt altijd getracht 'stapeling' te voorkomen. Suggestie wordt ook meegenomen, echter de integratie van ontwerp en uitvoering is wel een belangrijk aandachtspunt voor OG.**
- Suggestie was om voor de werkzaamheden twee aannemers te contracteren, met een afspraak over het percentage uit te voeren werk (bijvoorbeeld 60 % van het werk voor de winnende inschrijving en 40 % voor de tweede partij. Dit biedt mogelijkheden om de ontwerpruimte die er nog is te benutten. Het biedt de mogelijkheid om flexibel om te gaan met de verdeling van werkzaamheden tussen de twee partijen en biedt tegelijkertijd zekerheid qua werk aan de desbetreffende aannemers. → **wordt niet overgenomen, introduceert meer complexiteit én meer beheersinspanning voor OG. Bovendien heeft het project een niet al te grote omvang.**

In de subgroep op het thema MKB kwamen als suggesties naar voren:

- Andere suggestie die helpt om de kansen voor het MKB te vergroten is om de werkzaamheden 'clean' te houden, bijvoorbeeld geen onteigeningswerkzaamheden aan de scope van de werkzaamheden toevoegen, beleg deze bij een separaat ingenieursbureau. → deze suggestie wordt in ogenschouw genomen; er zullen geen activiteiten worden gebundeld als daar geen directe reden voor wordt gezien. De contractstrategie is echter wel gebaseerd op een integratie van ontwerp en uitvoering en vroegtijdig marktbetrokkenheid. Dit heeft als gevolg dat veel werkzaamheden worden gecombineerd.
- Verplicht spiegelen van een IPM team aan de kant van de aannemers kan een belemmering vormen en is naar mening van de betrokkenen niet per se nodig, dit kan een belemmering vormen bij MKB bedrijven. → suggestie wordt overgenomen, IPM-team wordt niet voorgeschreven (is ook geen RWS-beleid).
- De aanwezige vertegenwoordigers van de MKB partijen gaven aan dat het voor Rijkswaterstaat aantrekkelijk kan zijn om de mogelijkheden van het MKB te benutten vanwege de snelheid die het MKB kan maken. Het haalt qua prijsvorming een schakel eruit (het werk wordt anders vaak toch bij het MKB door gecontracteerd door de hoofdaannemer). → Daar wordt ook zeker rekening mee gehouden bij het opstellen van de selectie-eisen. We staan dan ook zeker open voor combinaties van MPB-partijen die het werk kunnen uitvoeren.

In de subgroep met het thema contract/evenwichtige risicoverdeling kwamen als suggesties naar voren:

Prijsvorming/risicoverdeling:

- Onderzoeken t.a.v. bestaande situatie uit laten voeren door de uitvoerend opdrachtnemer. → **Is overgenomen in de contractstrategie.**
- In plaats van een vaste prijs, gebruik maken van verrekenbare posten om zo prijsvorming voor Opdrachtnemer mogelijk te maken zonder het ongewenste opportunisme t.a.v. het verdisconteren van risico's in de inschrijfprijs. Definitieve prijsvorming kan dan vlak voor uitvoering plaatsvinden. Met kostendeskundigheid aan opdrachtgeverszijde, een aantal eenheidsprijzen (vanuit aanbesteding) en een exit-clausule is redelijke prijsvorming mogelijk. → **Is overgenomen in de contractstrategie.**

In de subgroep met het thema contract/evenwichtige risicoverdeling kwamen als suggesties naar voren:

Uitvoeringstechnisch:

- Het voortraject vraagt heel veel tijd en dat heeft tot gevolg dat de bouwtijd onder druk komt te staan. → deels wordt dit opgelost door vroegtijdige marktbetrokkenheid, deels is hier weinig aan te doen (besluitvormingsprocessen).
- Door flexibiliteit te bieden in uitvoeringsduur/opleverdatum ontstaan voor de aannemers diverse voordelen: financieel voordeel (tot wel 10% van aanneemsom) als gevolg van betere timing in de afzet, efficiëntere inzet van materieel en personeel. Daarnaast kan een flexibelere opleverdatum leiden tot hogere kwaliteit: door een kort tijdsbestek wordt een aannemer gedwongen uit te voeren bij minder optimale waterstanden en daar leidt de kwaliteit van het krib onder. Nadeel is wel dat er meer onzekerheid ontstaat wat weer leidt tot meer opportunisme; door de perverse prikkel in aanbestedingen zijn inschrijvende partijen geneigd optimistische aannames te doen om tot een lage inschrijfprijs te komen. → Hier wordt naar gekeken, voor zover daar ruimte is in de projectdoelstellingen. Dit is echter lastig te realiseren aangezien het een hoogwaterveiligheidsdoelstellingen betreft.

In de subgroep met het thema contract/evenwichtige risicoverdeling kwamen als suggesties naar voren:

Uitvoeringstechnisch:

- Zetsteen terug zetten is uitvoeringstechnisch zeer ingewikkeld, aangezien de krib veel lager wordt zie je meestal niet wat je doet. → wordt in een later stadium meegenomen, maar is in dit stadium nog te vroeg.
- De rivier is erg smal, dat is een grote uitvoeringsuitdaging en daarom een argument om uitvoeringskennis aan tafel te hebben voordat het project teveel is ingekaderd. → de vroegtijdige marktbenadering heeft een prominente plek in de contractstrategie.

In de subgroep met het thema contract/evenwichtige risicoverdeling kwamen als suggesties naar voren:

Innovatie:

- Om goede ideeën te stimuleren van de aannemer (in het geval dat dit naar verwachting niet voldoende zal gebeuren door het gebruikelijke vaste prijsmechanisme): organiseren van de mogelijkheid om gezamenlijk te profiteren van goede ideeën (voorbeeld: Partnering bij Maasvlakte 2). → [Wordt in de nadere uitwerking van de contractstrategie zeker aandacht aanbesteed.](#)
- De aanwezige aannemers zien niet direct mogelijkheden om te optimaliseren in de keuzes die al in het voorkeursalternatief worden gemaakt. Bij het opstellen van het voorkeursalternatief wordt niet direct meerwaarde van de aannemer gezien. → [VKA wordt op dit moment opgesteld en is gereed voordat de uitvoerende partij\(en\) worden gecontracteerd.](#)

In de subgroep met het thema contract/evenwichtige risicoverdeling kwamen als suggesties naar voren:

Innovatie:

- Tijdens de planstudiefase kan de aannemer wel waarde toevoegen, bijvoorbeeld in het ontwerpen van de filterbekleding, hergebruik van materiaal of echte innovaties. In deze fase is er ook tijd om dit te doen. Innovatie kun je het best stimuleren door een financiële prikkel in uitvoeringswijze en ontwerp, de prikkel door kennisvoorsprong die ontstaat bij de betreffende aannemer is beperkt. → de vroegtijdige marktbenadering heeft een prominente plek in de contractstrategie. In de uitwerking van de strategie zal gekeken worden hoe er financiële prikkels kunnen worden toegevoegd.
- Kaders die je in de planstudiefase zonder aannemer opstelt en dan in de aanbesteding voorschrijft aan de markt moet je vasthouden in de uitvoering, ook al zijn er zeer goede ideeën om af te wijken. Doe je dat wel dan ontstaan er scheve gezichten van de partijen die de opdracht niet hebben gewonnen. (Voorbeeld: discussie over filters tijdens fase 3). → Terecht constatering, dit wordt zoveel mogelijk nagestreefd. Deels wordt dit ook voorkomen door de vroegtijdige marktbenadering.